



محمدرضا مسیبزاده، معاون دفتر
«گسترش فرهنگ نماز، قرآن و عترت» معاونت
پرورشی در گفتوگو با رشد آموزش قرآن:

دارالقرآن هادرتابستان منتظر دانش آموزان هستند

گفتوگو:
رضانعلی ابراهیمزاده گرجی



اسلام ناب محمدی (ص) است. ضمن این که در هر زمان، باید از تجربه‌های آموزشی تازه‌تر و کارآمدتر استفاده کرد.

برای آشنایی هر چه بیشتر با این نهاد و کم و کیف فعالیت‌های قرآنی دارالقرآن در آموزش و پرورش سراسر کشور، گفتوگویی انجام داده‌ایم با جناب آقای **محمدرضا مسیبزاده**، معاون دفتر «گسترش فرهنگ نماز، قرآن و عترت» معاونت پرورشی وزارت آموزش و پرورش.

امیدواریم برای مخاطبان فصل‌نامه‌ی رشد آموزش قرآن مفید باشد.
● **گفتوگو را با نام خدای قرآن**

آموزش و پرورش کشور و با تغییری که در نحوه‌ی درس قرآن در مدارس به وجود آمد، توجه به قرآن و مفاهیم و محتوای آن با هدف انتقال آموزه‌ها و فرهنگ قرآنی به میان دانش آموزان در چارچوب برنامه‌ای خاص و با هدف مشخص، وارد مرحله‌ی تازه‌ای شده است. البته تحقق هدف‌های این طرح، محتاج گذشت زمان همراه با تدارک لوازم و امکانات در سویه‌های مدیریت، برنامه‌ریزی، تدارک نیروی انسانی آموزش دهنده، امکانات آموزشی و جذب هر چه بیشتر دانش آموزان برای تعمیق و گسترش فرهنگ و مبانی قرآنی به منظور بنا نهادن زندگی فردی و اجتماعی طراز

دارالقرآن‌ها در تابستان منتظر دانش آموزان هستند

«دارالقرآن به مرکزی اطلاق می‌شود که کار ترویج و توسعه‌ی آموزش‌های قرآنی و ارتقای سطح دانش و مهارت‌های دانش آموزان علاقه‌مند را در رشته‌های گوناگون قرآنی برعهده می‌گیرد و تحت نظارت معاونت پرورشی و تربیت بدنی وزارت آموزش و پرورش، به صورت مردمی اداره می‌شود.»

جمله‌هایی که خواندید، (ماده‌ی ۱. تعریف دارالقرآن) از فصل اول اساس‌نامه‌ی این نهاد گرفته شده است. با شکل‌گیری دارالقرآن در

آغاز می‌کنیم. موضوع گفت‌وگوی حاضر فعالیت‌های قرآنی فوق‌برنامه در وزارت آموزش و پرورش کشور است. برای خوانندگان و مخاطبان فصل‌نامه‌ی رشد آموزش قرآن، چارچوب فعالیت‌های «دفتر گسترش فرهنگ نماز، قرآن و عترت» را تشریح بفرمایید.

○ فعالیت‌های «دفتر گسترش فرهنگ نماز، قرآن و عترت» در حوزه‌های متفاوتی دنبال می‌شود. فعالیت ویژه‌ی این دفتر و معاونت پرورشی، در دارالقرآن صورت می‌گیرد. بیش از ۶۵۰ دارالقرآن در مناطق آموزش و پرورش سراسر کشور فعال و در حال اجرای برنامه‌اند. طبق تصویب «ماده واحده» شورای عالی آموزش و پرورش در جلسه‌ی مورخ ۲۵ شهریورماه ۱۳۷۸، به وزارت آموزش و پرورش اجازه داده شد، «به منظور ترویج و توسعه‌ی آموزش‌های قرآنی و ارتقای سطح دانش و مهارت‌های دانش‌آموزان علاقه‌مند نسبت به تأسیس دارالقرآن (خانه‌ی قرآن) اقدام کند.»

اساس‌نامه‌ی دارالقرآن را نیز همین شورا در ۶ مهرماه ۱۳۷۸ تصویب کرد. بنابراین، با تصویب اساس‌نامه، کار اجرایی آغاز شد. اساس‌نامه، برای هر منطقه‌ی آموزش و پرورش کشور، یک واحد دارالقرآن در نظر گرفته است. با توجه به تقسیم آموزش و پرورش کشور به ۷۱۵ منطقه، متأسفانه ۶۵ منطقه از داشتن دارالقرآن محروم مانده‌اند.

● دلیل تأسیس نشدن دارالقرآن در این مناطق چیست؟

○ به دلیل وجود برخی مشکلات، کوشیده‌ایم، به جای توسعه‌ی کمی، کیفیت کار و فعالیت دارالقرآن‌های موجود را افزایش بدهیم.

● دارالقرآن‌ها با توجه به برنامه‌ی

درسی مدارس، چه زمانی فعالیت می‌کنند؟

○ طبق اساس‌نامه، برنامه‌های دارالقرآن‌ها باید در شیفت مخالف برنامه‌های مدارس اجرا شود. فعالیت آن‌ها نیز در ساختمان‌های مدارس یا در بناهای اهدایی و وقفی در اختیار آموزش و پرورش انجام می‌گیرد.

● اساس‌نامه چه هدف‌هایی را برای فعالیت‌های دارالقرآن در نظر گرفته است؟

○ هدف اصلی از تأسیس دارالقرآن، گسترش فرهنگ قرآنی و تعمیق باورهای دینی در ذهن دانش‌آموزان و ایجاد انس و الفت بین آنان با قرآن و عترت است. بدین ترتیب، دارالقرآن‌ها مکمل فعالیت مدارس به حساب می‌آیند. با این مفهوم که دانش‌آموزان با فراگیری تعلیمات رایج در مدارس، برای افزایش سطح آگاهی‌های خود در زمینه‌ی موضوع‌های قرآنی و فعالیت‌های بعدی، مانند شرکت در مسابقه‌های مربوطه، با میل و رغبت شخصی در برنامه‌های دارالقرآن ثبت‌نام می‌کنند.

● تمام دانش‌آموزان می‌توانند در دارالقرآن فعالیت کنند؟

○ بله. دانش‌آموزان با توانایی خواندن و نوشتن می‌توانند وارد دارالقرآن شوند. برنامه‌ها و مواد درسی و محتوای آموزشی دارالقرآن کریم نیز در جلسه‌ی کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش مورخ ۳ خردادماه ۱۳۷۹ تصویب شد. در دارالقرآن‌ها، برنامه‌ی سه دوره‌ی آموزشی (مقدماتی، عمومی و تخصصی) در ۱۰ سطح و یک رشته‌ی ویژه، مصوبه‌ی همین کمیسیون است.

● طول آموزش هر دوره چه قدر است؟

○ دارالقرآن‌ها در هر سال تحصیلی دو

ترم (دو نیم‌سال) آموزشی دارند و در تابستان نیز یک ترم فشرده‌ی آموزشی برپا می‌شود. در مجموع، هر دوره ۲۰ جلسه‌ی ۱/۵ ساعته طول می‌کشد.

● دارالقرآن در فعالیت‌های خود، با نهادهای خارج از آموزش و پرورش نیز همکاری دارد؟

○ دارالقرآن با هدف جذب بیشتر و ارتباط منطقی با نهادها و سازمان‌های فعال در حوزه‌ی قرآنی، کارهای مشترکی انجام می‌دهد؛ از جمله، طرح «نسیم انس» را با رادیو قرآن اجرا کردیم. دوره‌ی پنجم این طرح، در تابستان گذشته پایان یافت. عموم مردم می‌توانند در این طرح شرکت کنند. جوایز افراد برگزیده، اعزام به مکه، سوریه و کربلا، در نظر گرفته شده است.

در اجرای این طرح، برنامه‌ی آموزشی توسط رادیو قرآن تهیه و پخش می‌شود. شنوندگان با فراگیری آن چه پخش می‌شود، در آزمونی که در دارالقرآن‌ها برگزار می‌کنیم، شرکت و در صورت قبولی، گواهی‌نامه‌ی پایان سطح آموزشی را از دارالقرآن دریافت می‌کند.

با دفتر ترویج فعالیت‌های قرآنی نیز همکاری داریم. منظور همان برگزاری مسابقات درس‌هایی از قرآن است که با اجرای حجت‌الاسلام آقای محسن قرائتی، از شبکه‌ی اول سیما پخش می‌شود.

همکاری دیگر ما با شبکه‌ی قرآن سیماست. سه سال متوالی، طرح نسیم ۱۴۴۱، ۱۴۴۲ و ۱۴۴۳ را اجرا کردیم. طرح نسیم ۱۴۴۴ نیز در چهارمین سال این همکاری، یعنی در همین تابستان (۱۳۸۹) اجرا می‌شود.

● درباره‌ی مسابقه‌ی قرآن در مدارس هم بفرمایید.



خوزستان (اهواز) به امور ارزیابی و پی گیری طرح ها و برنامه ها می پردازد. علت این اقدام، بازمی گردن به اعتقاد ما در دفتر گسترش فرهنگ نماز، قرآن و عترت که دیگر زمان تصمیم گیری متمرکز توسط یک عده در وزارتخانه گذشته است. معتقدیم، در استان ها نیروهایی ارزشمند و قوی حضور دارند که به دلیل شناخت و ویژگی های بومی هر منطقه، و آشنایی با وضعیت جغرافیایی و مختصات فرهنگی هر استان، قادرند با تعریف طرح های متنوع، به تدوین برنامه های مناسب بپردازند. به همین سبب، مناسب دیدیم برنامه ها از طرف کارشناسان همان استان ها نوشته شود و در کمیسیون معین مربوط، بررسی و تدوین گردد و سرانجام در وزارتخانه، با مشارکت اعضای کمیسیون معین چهارگانه، ارزیابی و در نهایت تصمیم لازم گرفته شود. سپس برنامه های مصوب، برای اجرا به مناطق و استان ها و مدارس ابلاغ شوند.

فکر می کنیم با این طرح، مجمع کارشناسی پویایی در بدنه آموزش و پرورش به وجود می آید که با تعامل می توانند فعالیت های مناسب قرآنی را سامان بخشد.

• اگر استان هایی که عضو زیرمجموعه ای یک کمیسیون از استان مربوط به آن نیستند، درباره ی وظایف کمیسیون آن استان ها، پیشنهادی داشته باشند، آیا امکان طرح آن را دارند؟ اگر دارند، این ارتباط چگونه برقرار می شود؟

○ سؤال بسیار خوبی است. زمینه همکاری بین تمام استان ها وجود دارد. کمیسیون های معین وظیفه دارند اگر پیشنهادی از استان های غیر زیرمجموعه شان ارائه شود، آن

معاونان وزارتخانه نیز دعوت به عمل آوریم تا در فضای صمیمی، چگونگی فعالیت های آموزشی مراکز دارالقرآن ها بررسی شود. ضمن این که اطلاعات مربوط به آخرین تغییرات در زمینه ی محتوای مواد آموزشی به آنان داده می شود، کتاب های چاپ شده نیز در اختیار آنان قرار می گیرد.

اکنون لازم است از اقدامی جدی در معاونت قرآن، نماز و عترت بگویم که تقسیم کشور به چهار بخش است. در هر بخش کمیسیون های معین استان ها را سازمان داده ایم. بدین ترتیب، فعالیت های کارشناسی نیز در چهار محور متمرکز شده اند. ضمن این که استان های کشور را از نظر اهمیت و ارتباطات جغرافیایی، به همین صورت تقسیم کرده ایم تا رفت و آمدها و ارتباط ها آسان شود.

الف) کمیسیون معین مربوط به مسابقات قرآن و دستورالعمل های اجرایی آن به استان همدان سپرده شد. همدان با زیرگروه های خود در استان های مربوط ارتباط دارد و کارشناس مسئول این کمیسیون، آقای همکاران خود را در شش استان دیگر دریافت می کند و پس از تدوین و جمع بندی، در نشستی با مسئولان دفتر مربوط به این کمیسیون در وزارتخانه، طی جلساتی، تصمیم نهایی گرفته می شود.

ب) کمیسیون معین مربوط به معارف قرآنی مراکز دارالقرآن کریم، در مرکز دارالقرآن استان خراسان رضوی (مشهد) مستقر است.

ج) فعالیت مربوط به طرح جامع قرآن و عترت و تهیه ی برنامه های خاص معاونت قرآن، در این کمیسیون انجام می گیرد.

د) کمیسیون معین استان

○ برگزاری هر ساله ی مسابقات قرآن و نهج البلاغه در مدارس سراسر کشور، فعالیت دیگر ماست. این مسابقات در چهار مرحله برگزار می شوند: مرحله ی اول در آموزشگاه.

مرحله ی دوم در منطقه و مرحله ی سوم در استان برگزار می شود. مرحله ی چهارم هم کشوری است.

امسال دوره ی بیست و هشتم این مسابقات در حال برگزاری است. میزبان مرحله ی کشوری در تابستان سال ۱۳۸۹، آذربایجان غربی است.

فعالیت دیگر، برگزاری مسابقه ی کتابخوانی بین فرهنگیان است، آن هم در تابستان، که تاکنون دو دوره برگزار شده است.

تشکیل محافل انس با قرآن نیز باید به فعالیت های دارالقرآن ها اضافه شود. این محافل با اطلاع رسانی قبلی و در روزی خاص، با هدف ایجاد فضای قرآنی تشکیل می شوند. محافل انس با قرآن در ماه مبارک رمضان گذشته، در سالروز ولادت امام حسن مجتبی (ع) در کل کشور برگزار شد.

امیدواریم با هماهنگی هایی که به عمل آمده است، تابستان ۱۳۸۹ بتوانیم سومین گردهمایی سراسری مدیران تمام مراکز دارالقرآن ها کریم را برگزار کنیم.

• با چه هدفی مدیران را یکجا جمع می کنید؟

○ در این گردهمایی می کوشیم از وزیر محترم، معاون پرورشی و



مسیب زاده: در اساس نامه،

برای هر منطقه ی کشور،

یک واحد دارالقرآن در نظر

گرفته شده است و با توجه

به تقسیم آموزش و پرورش

به ۷۱۵ منطقه، ما تاکنون

توانسته ایم ۶۵۰ واحد

دارالقرآن در مناطق تأسیس

کنیم. متأسفانه در ۶۵

منطقه ی آموزش و پرورش

دارالقرآن تأسیس نشده است

را بپذیرند. این کار با تماس تلفنی یا به صورت مکاتبه‌ای انجام می‌گیرد، ولی پیشنهاددهنده در کمیسیون مربوط حضور نخواهد داشت. زیرا یکی از هدف‌های این تقسیم کار، کاهش تردها بوده است. اما اگر استان میزبان تشخیص داد که حضور ارائه‌کننده‌ی پیشنهاد یا طرح ضرورت دارد، می‌تواند از وی برای شرکت در جلسه و تشریح نظرش، دعوت به عمل آورد.

• تا حال این اتفاق افتاده است؟

○ بله، ضمن این که بستر را برای ارتباط استان‌ها آماده کرده‌ایم، آن‌ها را محدود هم نکرده‌ایم. معمولاً کارشناس ما در جمیع زمینه‌هایی که گفته‌ام، یعنی در مورد دارالقرآن، مسابقات، طرح و برنامه‌ریزی و ارزیابی صاحب‌نظرند، اما برای این که بتوانیم مسائل مربوط را در گروه‌های کوچک‌تر جمع‌بندی کنیم و از دل این کار، کارهای اجرایی ریزتر را دریابیم، تقسیم کار کرده‌ایم. ولی برای ارتباط و تبادل نظر، نه مانعی وجود دارد و نه مشکلی.

• به روز کردن اطلاعات به صورت مستمر انجام می‌گیرد؟

○ هدف ما این است که هر سال این کار بشود، اما این به توان ما در اجرای برنامه و دریافت مجوزهای موردنیاز بستگی دارد. متأسفانه ۱۰ سال این گردهمایی تشکیل نشد. دومین دوره در تابستان گذشته برگزار شد و زمان سومین دوره تابستان (۱۳۸۹) است. قصد ما این است که دارالقرآن‌ها فعالیت پویایی داشته باشند.

• در فضای مجازی هم حضور دارید؟

○ دفتر گسترش فرهنگ نماز، قرآن و عترت، در این زمینه فعالیت ویژه‌ای را آغاز کرده و در حال آماده‌سازی دارالقرآن مجازی است. ما با هماهنگی

«گروه قرآن سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی» و مشارکت «معاونت محترم فناوری سازمان پژوهش»، بستر کار را برای دارالقرآن مجازی فراهم کرده‌ایم و در حال تکمیل این برنامه‌ایم. رونمایی اختصاصی با حضور عده‌ای انجام شده است و از افراد خاصی نیز ثبت‌نام کرده‌ایم تا آموزش‌ها را از سایت دارالقرآن دنبال کنند.

• چه وقتی این سایت قابلیت استفاده‌ی عمومی پیدا می‌کند؟

○ در حال حاضر، مراحل آزمایشی در حال انجام است. به همین دلیل ترجیح می‌دهیم اعلام عمومی نکنیم. با توجه به این که کار نو و است، سعی داریم ابتدا تمام نارسایی‌ها را که امکان دارد در مرحله‌ی اجرای آزمایشی طرح به‌وجود آید، برطرف کنیم و پس از اطمینان، اطلاع‌رسانی عمومی خواهیم داشت.

با سه هدف این سایت را تأسیس کردیم:

۱. با عنایت به این موضوع که همه‌ی استان‌ها به استان قرآن دسترسی ندارند یا بعضی استان‌ها کمتر دسترسی دارند، با راه‌اندازی این سایت، گامی به سوی ایجاد عدالت آموزشی برمی‌داریم. زیرا در برنامه‌ی آموزشی، از استادان برجسته و درجه یک استفاده می‌شود. بدین ترتیب، همه‌ی عزیزان علاقه‌مند و مشتاق در سراسر کشور، قادر خواهند بود از طریق اینترنت از برنامه‌ی کاملاً زنده‌ی آموزشی آنان استفاده کنند.

۲. سایت اینترنتی، دسترسی به مواد آموزشی را آسان می‌سازد. بدین ترتیب، استان‌هایی که مشکل تهیه‌ی کتاب دارند، از این راه مشکل را مرتفع می‌سازند.

۳. افرادی که فرصت ندارند در

دوره‌های آموزشی دارالقرآن شرکت کنند، می‌توانند آموزش‌های قرآنی را از طریق اینترنت پی بگیرند.

در حال حاضر، مشغول ضبط درس‌های گوناگون هستیم و سعی هم داریم که کار را با فناوری روز هماهنگ کنیم. آن وقت خبر استفاده از آن را اعلام خواهیم کرد.

• آیا آمار حضور دانش‌آموزان برای قرآن‌آموزی در دارالقرآن را دارید؟

○ تاکنون بیش از سه میلیون دانش‌آموز، از برنامه‌های آموزشی دارالقرآن‌ها استفاده کرده و فارغ‌التحصیل شده و گواهی‌نامه‌های آن‌ها (مقدماتی، عمومی و اختصاصی) را دریافت کرده‌اند.

به‌طور قاطع می‌توانم اعلام کنم، بیش از ۷۰ درصد دانش‌آموزان شرکت‌کننده در مسابقات کشوری، به نوعی با دارالقرآن ارتباط داشتند. همیشه نگرانی ما در آموزش و پرورش این بود که دانش‌آموزان، قرآن را در مراکز خارج از این نهاد آموزش می‌بینند. البته این کار بد نیست، اما ما نمی‌توانیم بگوییم کلاس‌های قرآنی آموزش و پرورش، این افراد را آماده کرده است. خوش‌یختانه با تأسیس دارالقرآن، این اتفاق خیر افتاد و اکنون به جرئت می‌گوییم، بیش از ۷۰ درصد دانش‌آموزان کشور، یا در دارالقرآن آموزش دیده‌اند و از زمره‌ی دانش‌آموزان قرآن‌پژوه این مراکزند، یا حتی استادان و رشته‌هایی را در حوزه‌ی موضوع‌های قرآنی، تدریس می‌کنند یا دوره‌های آموزشی قبل از مسابقه را در



مسبب‌زاده: در ماده‌ی ۲ اساس‌نامه، چهار هدف مصوب آمده است که در مجموع می‌توان آن‌ها را این‌گونه جمع‌بندی کرد هدف اصلی از تأسیس دارالقرآن، گسترش فرهنگ قرآنی و تعمیق باورهای دینی در دانش‌آموزان و ایجاد انس و الفت بین آنان با قرآن و عترت است

**مسیب‌زاده: تابستان سال
۱۳۸۹ سومین گردهمایی
مدیران دارالقرآن‌های سراسر
کشور، با هدف بررسی
فعالیت‌های آموزشی این
نهاد، برگزار می‌شود**



دارالقرآن گذرانده‌اند.

درباره‌ی مسابقات اضافه کنیم، هر سال بیش از ۳/۵ میلیون نفر از دانش‌آموزان در رقابت‌های قرآنی و معارف اسلامی شرکت می‌کنند. ضمن این‌که این تابستان دانش‌آموزان دوره‌ی راهنمایی نیز در مسابقات کشوری حضور دارند. در چند سال اخیر، این کار انجام نمی‌شد. اما امسال مسابقات کشوری قرآن در دو دوره‌ی متوسطه و راهنمایی در حال برگزاری است.

● برگزاری مسابقات قرآنی تا چه حد هدف‌های آموزش و پرورش را در توسعه و تعمیق آموزش‌های قرآنی تأمین می‌کند؟

○ مسابقه هدف نیست، بلکه ابزاری است برای ارتقا و افزایش سطح علوم قرآنی در میان دانش‌آموزان. اما ابزار مفید و کارآمدی است، زیرا سبب ایجاد انگیزه برای کسب مهارت‌های بیشتر می‌شود. تمام تلاش ما هم این است که مسابقه در مدرسه باشکوه برگزار شود. دوست داریم در ۱۲۰ هزار مدرسه‌ای که داریم، دانش‌آموزان بیشتری در رقابت‌ها حضور یابند. در مسابقات منطقه، تعدادی برگزیده می‌شوند، در مرحله‌ی استانی باز هم کمتر می‌شوند و در مرحله‌ی کشوری، تعداد شرکت‌کنندگان برگزیده به

حداقل ممکن می‌رسد، این تعداد اندک برگزیده، نمی‌تواند ما را قانع کند و جواب‌گوی نیازها نیست.

● استادان و مربیان دارالقرآن‌ها از آموزش و پرورش انتخاب می‌شوند؟
○ بیشتر آنان از مربیان آموزش و پرورش‌اند، اما برای برخی از سطوح آموزشی، از استادان برجسته‌ی خارج از وزارتخانه در دارالقرآن‌ها استفاده می‌کنیم. منع قانونی هم نداریم. ملاک کار را بر کیفیت گذاشته‌ایم. گرچه اولویت با فرهنگیان همکار است.

● ارتباط دارالقرآن با مدارس، براساس چه تعریفی برقرار می‌شود؟

○ اصل کار ما برای دانش‌آموزان است. بهترین بستر معرفی دارالقرآن‌ها نیز دانش‌آموزان مدارس‌اند. بین مراکز دارالقرآن‌ها و مدارس، ارتباط‌های متفاوتی وجود دارد و نوع ارتباط را هم دارالقرآن مشخص می‌کند. با توجه به این‌که دارالقرآن‌ها زیر نظر معاونت استان‌ها اداره می‌شوند، ارتباط خوبی بین دارالقرآن‌ها و مناطق وجود دارد.

● در گفت‌وگویی که با آقای رضا دزفولی، دبیر درس قرآن داشتیم، ایشان می‌گفت: دانش‌آموزان مطلع‌تر در معارف قرآنی و قرائت، کسانی هستند که خارج از کلاس هم فعالیت قرآنی دارند و در جلسات هیئت‌های دانش‌آموزی یا بیرون از محیط آموزش و پرورش، شرکت می‌کنند. لذا باید تجربه‌های آموزش قرآن در خارج از آموزش و پرورش در برنامه‌های این نهاد مؤثر باشد.

○ در حقیقت سخن درستی است. همین نکته را بنده عرض کردم که آموزش و پرورش در مظان اتهام است که دانش‌آموزان در خارج از مدارس آموزش قرآن می‌بینند، گرچه نکته‌ی مثبتی است، زیرا مهم و اصل، رواج آموزش قرآن است؛ حال در هر جا و از طرف هر نهاد حقیقی و حقوقی. فرقی نمی‌کند متولی آن ما باشیم یا سازمان تبلیغات اسلامی، دارالقرآن‌های کشور، سازمان اوقاف و امور خیریه، مساجد یا هیئت‌های دینی.





مسیب زاده: دارالقرآن مجازی،
در حال حاضر مراحل آزمایشی را
می گذرانند. امیدواریم تابستان تمام
علاقه مندان بتوانند از برنامه های
آموزشی آن استفاده کنند. در
این صورت، دسترسی به مواد
آموزشی، از طریق سایت اینترنتی
برای تمام مناطق، به ویژه مناطقی
که به استاد و مواد آموزشی
دسترسی ندارند، فراهم می شود



میل و رغبت دختران، شاید به دلیل
وجود محدودیت های دیگر، در این
عرصه بیشتر از پسران است.

● آیا آمار تفکیکی هم دارید؟

○ در حال حاضر نمی توانم دقیق بگویم،
اما ریز آمارها در مرکز موجود است و
این موضوع را تایید می کند.

● **فواید و ثمرات دارالقرآن ها را**
که برشمردید، بیشتر در مراکز
استان ها و شهرهای بزرگ تقسیم
می شود، در حقیقت «دولت به
دولت» روی دارد. در حالی که
این شهرها امکانات دیگری غیر
از دارالقرآن ها در دسترس دارند،
آن وقت امکانات دارالقرآن نیز به
آن ها اضافه می شود. اما شهرهای
کوچک و روستاها، نه استاد و
مربی لازم را در دسترس دارند
و نه امکانات رایج دیگر را. لذا
دانش آموزان روستایی و شهرهای
کوچک، از این آموزش ها محروم
می مانند. بفرمایید دانش آموزان
روستایی و شهرهای کوچک تا
چه حد از برنامه ها و امکانات
دارالقرآن بهره می گیرند؟

○ موضوع پرسش شما، دغدغه ی ما
در دفتر گسترش فرهنگ نماز، قرآن
و عترت نیز هست. مناطق برنامه های
خاص خودشان را پیش بینی می کنند.

به حساب می آید.

به این نکته هم اشاره کنم، ملاک
شرکت دانش آموزان قرآن آموز در دوره
یا سطح بالاتر، گذراندن دوره و سطح
پایین تر و قبولی در آن است. متقاضی
شرکت در کلاس سطح ۳، باید گواهی
قبولی سطح ۲ را داشته باشد یا اطلاعات
وی به حدی برسد که در امتحان تعیین
سطح قبول شود. یعنی بعد از توانایی
سطحی علمی، می تواند در سطح ۳
شرکت کند. ترتیب سطح از پایین به
بالا باید حفظ شود.

● **شواهد حاکی است که دختران**
بیشتر از پسران و دقیق تر درس
می خوانند. افزایش درصد ورودی
دختران به دانشگاه نیز همین
حقیقت را نشان می دهد. آیا این
وضعیت در ثبت نام کلاس های
دارالقرآن هم دیده می شود؟

○ همینطور است واقعاً حضور پرشور و
فراوان دخترها در کلاس های آموزشی
دارالقرآن ها بیش از پسرهاست. همین
وضعیت در مسابقات و فعالیت های
قرآنی نیز دیده می شود. به طور کلی،

خوش بختانه با آغاز به کار دارالقرآن
در آموزش و پرورش، دانش آموزان قرآن
و معارف قرآنی را در سطوح گوناگون
آموزش می بینند. خانواده ها هم بسیار
علاقه مندند که فرزندان شان در مراکز
آموزشی آموزش و پرورش، به فعالیت
قرآنی بپردازند؛ به دلیل حسن اعتماد و
اطمینان قلبی که به این نهاد دارند. لذا
این مراکز، همواره فعال و پویا هستند.
همین جاز فرصت استفاده می کنم
و از اولیای بزرگوار دانش آموزان دعوت
می کنم که فرزندان دانش آموز خود را
به دارالقرآن ها هدایت کنند.

● **دارالقرآن ها برای تابستان ها چه**
برنامه ی مخصوصی دارند؟

○ دارالقرآن ها در تابستان منتظر دانش
آموزان هستند در تابستان، دارالقرآن ها
همان برنامه ی آموزشی سال تحصیلی را
ادامه می دهند، با این تفاوت که برنامه ها
فشرده تر استمرار می یابند. برای مثال،
اگر در طول سال تحصیلی، هر هفته دو
جلسه ی آموزشی داریم، در تابستان این
آموزش به یک جلسه کاهش می یابد. در
حقیقت، مدت آموزشی تابستان یک ترم



تاکنون بیش از سه میلیون دانش آموز، از برنامه های آموزشی و خدمات دارالقرآن ها استفاده کرده و فارغ التحصیل شده اند و گواهی نامه های (مقدماتی، عمومی و اختصاصی) آن ها را دریافت کرده اند

به صورت «گروه استثنایی» شرکت داشتند. خواهری از این جمع، اظهار تمایل کرد که می خواهند در مسابقات حضور داشته باشند، زیرا دانش آموزان علاقه مند و با استعداد در میان عشایر کم نیست. ما هم تمام امکاناتی را که در اختیار دارالقرآن های دیگر قرار می گیرد، در اختیارشان قرار دادیم. تلاش ما بر این است که در مناطق محروم هم، دارالقرآن تشکیل بدهیم، اما باید امکانات و توانایی را هم در نظر بگیریم.

● آیا نمی توانید بخشی از امکانات دارالقرآن ها در شهرها و مناطق برخوردار از فرصت های دیگر را به سمت روستاها و شهرهای کوچک و محروم از امکانات آموزشی جهت بدهید؟

○ هیچ محدودیتی وجود ندارد که دارالقرآن در مراکز روستایی مستقر نباشد.

● مستلزم بررسی است که آیا امکانات به سمت مناطق محروم هدایت می شود؟ آیا مدیران مربوط در مناطق و استان ها، دغدغه ی چنین جهت گیری را دارند؟

○ در تمام سیاست گذاری های کشور این بحث مطرح است. برای مثال، هنگام تخصیص اعتبار و بودجه، ما سعی داریم

حالت آن جا که اطلاعاتم اجازه می دهد، توضیح می دهم:

۶۵۰ واحد دارالقرآن موجود در سراسر کشور، نمی تواند جوابگوی نیازهای ما باشد، زیرا یک واحد دارالقرآن در منطقه ای که برای مثال ۳۰ تا ۴۰ هزار دانش آموز دارد، قادر نیست تمام تقاضاهای علاقه مندان را جواب بدهد. یک واحد، امکانات لازم برای این تعداد را ندارد. اما در اساس نامه این مشکل مرتفع شده است. بدین صورت که دارالقرآن ها می توانند شعبه های فرعی متعدد دایر کنند. یعنی دارالقرآنی که در یک منطقه با وسعت زیاد و مدارس زیاد فعالیت دارد، به جای این که دانش آموزان را در یک مراکز جمع کند، استاد و مربی را به آن شعبه ی فرعی در مدرسه ی مورد نظر و دارای متقاضی می فرستد. مثلاً تعداد دانش آموزان قرآن آموز متقاضی آن ها، بیش از ظرفیت کلاس هایشان است، می توانند مدارس منتخب را شعبه ی فرعی بشناسند.

بنابراین، ثبت نام قرآن آموزان در همان مدارس انجام می شود و با تفکیک سطوح و تشکیل کلاس، مرکز، استاد را به مدرسه ی مورد نظر می فرستد.

همین کار می تواند در روستا نیز صورت گیرد. به جای آمدن دانش آموزان از روستا به شهر، فقط استاد به مدرسه ی روستایی اعزام می شود. اما این رویکرد عمومیت ندارد و به توان مناطق بستگی دارد. اگرچه در برخی از روستاها این کار صورت می گیرد.

حال که گفت و گو به این جا رسید، خوب است درباره ی دارالقرآن عشایر هم توضیحی بدهم. در یکی از مسابقات، گروهی از دانش آموزان عشایری

به مناطق محروم بیشتر توجه شود تا به مناطق برخوردار. می دانید که در بستر اقتصادی در کشور مناطق محروم کم نداریم، حتی در منطقه ی یک آموزش و پرورش در تهران. مثلاً در شرق تهران که منطقه ای برخوردار است، مناطق روستایی و مدارس روستایی داریم. بدین ترتیب که افراد برخوردار و افراد محروم از نظر اقتصادی، در این منطقه زندگی می کنند.

● سخن بنده متوجه مناطق محروم در همه جا است و این که باید شناسایی شوند. به اصل مسئله و معضل اشاره دارم. تفاوتی نمی کند در تهران باشد یا در تایباد و نقاط دور و نزدیک دیگر.

○ اصل مسئله را قبول دارم. هدف ما هم توجه بیشتر به مناطق محروم است. یکی از اهداف تأسیس دارالقرآن مجازی، عطف توجه به این مورد بوده است. اگر نمی توانیم استاد را به جایی بفرستیم، باید قادر باشیم از طریق اینترنت، امکان آموزش را فراهم آوریم. شکر خدا خیلی از روستاهای کشور از رایانه و به طور طبیعی از وضعیت اتصال به اینترنت برخوردارند. استفاده از این فناوری، به مراتب راحت تر از دعوت استاد قرآنی و اعزام وی به منطقه ای دور افتاده است.

● امیدواریم این گفت و گو برای آشنایی هرچه بیشتر با دفتر گسترش فرهنگ نماز، قرآن و عترت، به ویژه با برنامه های دارالقرآن ها برای مخاطبان مفید باشد. از شما نیز به سبب شرکت در این گفت و گو سپاس گزاریم.

○ برای همکاران محترم در فصل نامه ی رشد آموزش قرآن آرزوی موفقیت دارم.